

kommer et underligt Misforhold frem mellem de Løfter, der blive aflagte, og den Maade, hvorpaa man forlanger dem holdte. Se, ogsaa der er et Punkt, der maa ændres saaledes, at det kan blive klart, at ogsaa Præsterne ere frivillige Tjenere, saa man ikke kan sige om dem: De ere tvungne til at lære efter den augsburgske Konfession, ellers miste de deres Embede, derfor kan man ikke regne, hvad de sige, det er ikke andet, end hvad de ere piskede til. Noget saadant maa vi bort fra, hvis Folkekirken skal kunne bevare sin Stilling og Præsterne øve den Indflydelse, som de efter det aandelige Liv, der er i dem og efter den aandelige Myndighed, de have, ere i Stand til at udøve. Der er, som sagt, mange andre Ting. Der er jo Retten for Menighederne til at vælge deres Præster, som jeg ogsaa tror maa være afgjort inden vi komme til Kirkens Organisation. Den er dermed i Forbindelse selvfølgelig ogsaa Spørgsmaalet om Præsternes Lønning, som vi jo saa ofte have behandlet her, og saaledes er der en hel Række af Ting, jeg mener vi absolut bør have klarede ud, før vi overhovedet kunne tale om en Organisation af Folkekirken, der kunde hvile paa Frivillighedens Grund. I en saadan Organisation ville ogsaa Menighedsraadene kunne faa deres Plads. Men det maa, saa vidt jeg kan se, være frivillige Menighedsraad, og jeg lader mig ikke skræmme af det, man siger: Ja, men det viste sig jo i sin Tid, at der ikke kom noget ud af det, der blev i alt 280 frivillige Menighedsraad, og de døde hen. Ja, det gjorde de. Men det tror jeg laa i, at der overhovedet ikke paa det Tidspunkt endnu var et saa stærkt frivilligt Menighedsliv, som der siden har udviklet sig. I dette Øjeblik er der ganske sikkert langt mere Brug for frivillige Menighedsraad rundt omkring i Landet, og der er — saa vidt jeg ved — saadanne frivillige Menighedsraad, hvor man har be- gyndt Sygepleje inden for Menighederne, og anden Menighedspleje. Der har inden for Menighederne dannet sig Bestyrelser for disse Virksomheder, Bestyrelser, som virke sammen med vedkommende Præst, og det gaar udmærket godt, naar de arbejde godt sammen, medens det selvfølgelig, som jeg før omtalte, er stor Tvivl underkastet, hvordan det vilde gaa, hvis de vare tvungne til det. Jeg ønsker, at vi maa faa vor Folkekirke udviklet i den Retning, jeg har omtalt, nemlig i den Retning, vi slog ind paa, da Vendingen blev gjort ved Halls Forslag i sin Tid, og at man maa blive i det Spor, man fra Rigsdagens Side siden

har arbejdet i. Om man nu vil slaa ind i et andet Spor og igen vende tilbage til den Forestilling, at man kunde bygge paa Sognene og derud af faa en kirkelig Ordning, det vil jeg se, før jeg tror det. Jeg tror ikke, man ad den Vej vil styrke det kirkelige Liv, og heller ikke, at man ad den Vej vil naa det, som jeg forstod var den ærede Forslagsstillers Mening, nemlig at ruste Folkekirken til en Gang at kunne staa paa egne Ben, staa selvstændigt, hvis Forholdene en Gang i Staten skulde blive saaledes, at den maatte gaa sine egne Veje. Overhovedet tror jeg, at det, det gælder om, er, at vi faa Folkekirken udviklet saaledes, at den bestaar af levende frivillige Medlemmer, og ikke at vi faa en Kirke, der er bygget paa Sognegrænserne og har halvvejs tvungne Medlemmer.

Moestrup: I en Tid som vor, da de økonomiske Spørgsmaal ere saa stærkt i Forgrunden, og hvor Sindene ere saa stærkt optagne saavel i Rigsdagen som uden for af disse Spørgsmaals Løsning, forekommer det mig heldigt, at ogsaa Spørgsmaal af anden Natur blive dragne frem til Forhandling her i Rigsdagen. Særlig anser jeg det for meget heldigt, at et Spørgsmaal, der, som det foreliggende, er af kirkelig Natur, kommer frem til Forhandling, og jeg er derfor den ærede Forslagsstiller meget taknemmelig for, at han har indbragt nærværende Forslag.

Det staar for mig saaledes, at det gælder lige saa meget paa det kirkelige som paa det økonomiske Omraade, at den sidste Menneskealders danske Politik med Hensyn til Resultaterne er overmaade gold. Jeg tror, at ogsaa paa det kirkelige Omraade trænges der til Forandring med Hensyn til den nu bestaaende Lovgivning. Skal Folkekirken løse den Opgave at være et Sted, inden for hvilket Folk med kirkelig Sans og kirkelig Trang kunne være tjente med at være, tror jeg, der inden for den maa skaffes mere Liv, mere Albuenum, om jeg saa maa sige, mere Frihed for de kirkelige Rørelser. Folkekirken styres nu udelukkende ovenfra. Jeg ved ikke, i hvor høj Grad det er Ministeren, der gør det, eller om det maaske lige saa meget er de øverste gejstlige, det er et Forhold, jeg ikke kender. Men i hvert Fald den store almindelige Befolkning har liden eller rettere sagt slet ingen Indflydelse paa Folkekirkens Styrelse. Jeg synes, det falder let i Øjnene, at et saadant Forhold er i allerhøjeste Grad uheldigt. Hvorvidt det kan lykkes under de nu-